

Priplate na ciju god 3 for., na pol god 1 for. 50 nov., na četvert. 75 nov.
Za Srbiju 30, 1.5, 7/2 Grosa. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisma svakoverstna predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neprijetima neprimamo

God. II. U Kalači

U Četvrtak 14. Prosinca 1871.

Broj 50.

Učitelji u društvenom kolu.

To je po svakog čovika naravno da iztraživa za svoju osobu bezbrižno materialno stanje, čast i poštenje, a napokon vlast t. j. uživ gradjanskih i politički pravah. Ovo je tako svakom čovjeku prirodno : da mu nije povoljan ni kraljevski stališ, ako mu koje od onih manjka. Učitelji kažu : da su im ona sve do skora manjkala, a nikoji tvrde : da im još ni jedno nije u povoljnoj miri ni danas odmireno. Mi se u razglabanje ove učiteljske tužbe nećemo upuštati, već će mo samo pokušati one pojmove popravljati, koji se glede zvanie učiteljske poradjaju. Što ako nam uspelo bude to će se u mah pokazati i ona prava mjera — na koju valja postavljati učiteljske želje. — U tom se svi slažemo : da stanje materialno učiteljah treba poboljšavati, jel košto reče jedan pobratim — akoje istina što latinac kaže : da sit trbu nije voljan učiti, to je još veća istina, da je prazan mnogo manje na to sposoban. Al u tom se već nemožemo slagati, kad nikoji učitelji, misle : da je to jedini uzrok što zadosta i to dobri učiteljah neimamo, buduć su siromaški platjani, i pošto su siromasi — niti časti vlasti političke uživaju.

Predsude su od počela svieta bivale i kako smo uvjereni do skončanja neće nestati : već će po stepenu obraženosti samo svoj oblik izmjenjivati. Bratjo! ako je istina da tielo ima svoje slabosti, bilo to i u svilu zadržano — to je istina da i duh ima svoje nemoći mah češ ga platonskom znanostju nakititi. Čovijeće mora

svoju narav zadržati, dokje na zemlji. Uslied ovog neka nam je slobodno pitati gdjeje ona mira, po kojoj bi se moglo raznati, koji je stališ na svietu vriednii i to prid Bogom? buduć je samo tamo sud nepristrani. Znamo, da će se nikoja duša diviti kad čuje : da mi svaki stališ na sudu božjem za podjednak smatramo i što se jedan boljma uzvisu je no drugi po ljudma, to neupisujemo njegovoj cieni i vriednosti, već jedino čovijećjoj predsudi — ili uznositosti. U obće stališi se razdieluju na dvie pole, jedni vele da se za boljak i potreboće občine brinu — a drugi svaki za svoju obitel — no to je tako na prvi pogled, — al ako se u razmatranje čovijećjih odnošajah udubimo to će mo u mah uviditi : da je svaki stališ prvo za posebnu ili obitelnu, drugo za obću potreboću u društveni život usnovan. Jednako dakle jedinom čovjeku i družini potreban. To bi liep čovjek bio koji bi znao pokazati : da je poljodilstvo manje važno po družinu čovijeću no što je n. p. opančarstvo ili odvietništvo. E pa da pokuša tko samo dokazivati u jednom društvu, da su ovi po čovjeka jednako časti i poštenja dostojni — to bi u mah većina uzavrila. No mi se nećemo boriti ni za jedno mnijenje, po nas je svejedno — vojevo tko ma za koje, samo smo ovim kanili upozoriti našu bratju revne bunjevačke učitelje : da svaki čovjek ima podpuno pravo na dobro materialno stanje, čast i poštenje, a napokon i na uživ kakve takve političke vlasti. Važnost i vriednost zvanie učiteljske podpuno shvaćamo, pošto znamo da učitelji držu u ruci ključ kojim se otvara pamet i srce

ljudsko i to podjednako na dobro i zlo. Ipak to nikad nećemo pripoznat : da ova važnost što dobiva ako učitelj obilu je ili — gubi ako tisku podnaša. Mi smo živili već i onda kada jedan veliki župan nije imo nikakve plaće, al je veću čast uživo no sada kada mu u žep 6000 fr. strpaju. Čast i poštenje dieli se jednom ili se uzima drugom stališu kako više oblasti posiduje, od koje zavisi sigurnost imovine i osobine čovičje. Jel ljudi nikad neće pristat biti interesavani, pak ovoće ih odljučivat na manju ili veću čast, no ni to se neda tajiti : da ima i plemenitii nagona u ljudih — pak se onom stališu u duhu većma klanjaju — kojeg sobstvene žrtve boljma u oči udaraju. N. p. Svećenstvu i vojničtvu, premdaje i to privrimenito. Uslied svega mi s naše strane nepozivamo se na važnost učiteljsku, kada nastojimo izpriti za njih bolje materialno stanje — više časti i oblasti — već se oslonjamo prvo na obće pravo čovičje, drugo na interes roditeljah. Kažu : da je naš vjek osobito materialan no mi nećemo glede ove tačke iztaknivati naše mnienje, buduć bi to po našu stvar jalovo bilo, već jedino tvrdimo : da čoviek nije bio i neće biti drugo, već pametni stvor sastojeci iz duše i tiela, dakle kako je imo — treba da ih ima svoje nužde i potrebe duševne i tielesne, i po ovima razmirene nagone.

Naravno je dakle da ako učitelja pošteno platjamo onda mu prikratjivamo priliku : da bi mogo svoju linost ili nemarnost, bilo to prid sudom svoje sviesti, ili vrhovne oblasti izgovarat, temeljniim indi pravom možemo iztraživat : da svoju dužnost podpuno vrši. I buduć je svakome čovieku lahkše svoje pojmove prilit u one slušaoce koji osičaju čast prama govorniku, a ta čast i time se ovećava ako osiçamo, da oni koji nas uče, i što politička ili društvena prava uživaju; to je naravno da na boljak naše dice tvorimo ako učitelje većom častju i pravima obkolimo.

LENARD MATE, PAULOVICH, I TOTH VILMOŠ.

Mi se nismo paćali u ono ; što se „vo vremija“ o i protivu imenovanja g. Vrhovnog župana Mate Lenarda u Subatici radilo, i sa najvećim ogorčenjem govorilo i pisalo.

Ovo smo mi smatrali kao mejdan, gdi su se snage političnih nasih stranakah ogledavale, — gdi se boj u Subatici na smrt i na život vodio!

Nama valja iskreno reći, da se mi strogo držimo naše poslovice : nama je brat, ko nam je dobru rad. Mi se — do sada — ni sa „Matom“ ni sa „Jančikom“ nemožemo hvaliti.

Ovo smo zato naveli, da nam se nekaže, da smo naumili ovde u hatar ma koje stranke govoriti.

G. M a t e L e n a r d vr. župan subatički, somborski i novosadski, ove tri naše bunjevačko — srbske varoši*) bijaše prošastih danah pridmet vićanja na saboru peštanskom, zbog toga što je, po zapovidi g. ministra

*) Da nam oči neizkopaju valja nam reći da mi. Ovo zato kažemo, što su bunjevci i srbliji u ovima varošima i starosidoci i na broj u većini. — (dopisnik.)

Totha Vilmoša zabranio i rastirao u Novomsadu svećani doček g. Mileticia ; koji je — kao što je poznato — odsudjen i godinu dana u Vacu zatvoren bio, zato što je u listu svom, o tadašnjem Banu hrvatskom Barunu Rauchu, to rekao : da po hrvatskoj žari i pali, i što je u svom rodoljubivom ogorčenju istoga Bana popritio : „stani ti...ve! još su živi srbski sokolovi! zbog toga što je narodnu svetinju — srbska slova zvanično ukinio.

Barun Rauch bio je tada desna ruka — i da rek-nemo zenica u oćiju peštanskoga ministarstva.

Barun Rauch digne protivu g. Mileticia parnicu prid peštanskim sudom za štamparske krivice, i g. Miletich bijaše odsudjen na zatvor od godine dana.

Za vrime zatvora g. Mileticia sidje b. Rauch sa banske stolice, jer se nije mogao opravdati prid redovnim sudom da zaista, nije samovoljno vladao t. j. žario i palio po hrvatskoj.

Ovako je dakle g. Miletich upravo za srbska slova bio zatvoren. Pak kad se zatvora oslobodio, jednomišljenici, prijatelji i bratja njegova spremu mu svećani doček u Novomsadu ; kao što se to i na drugim mistama dogadja, kadse koji politični zatvorenik kući svojoj vrati. I u subatici se ovako dočekao godine 1860. g. Corda koji je tek malko bio zatvoren, u koliko je to moguće bilo onda, kad je g. Rác subatički kapetan po varoši raztiravao magjarsko pivačko društvo. No ali se sada kaže : ovo je drugo, sad je zakonita vlada, pak se ovake demonstracije — prkosi nemogu dopuščati.

U istinu valja nam kazati, kad je novosadski gradonačelnik javio g. ministru, da se u Novomsadu prema g. Miletichu svećani doček, ovaj mu je to odpisao : da to njemu nije protivno.

Ali kad pestanske nimačke novine „Pester Lloyd“ doneše poziv odbora — za uređjivanje svetkovine — uzbuni se svit! . . G. ministar pošalje vr. župana g. Matu Lenarda u Novisad.

Valja nam radi boljeg urazumljenja napomenuti, da u Novomsadu van politične „desne“ i „live“ stranke postoji narodna nimačko-magjarska, i narodna srbska stranka*) partaja, — po sebi se razumi, da je narodna srbska stranka u većini.

Kad je g. vr. župan prispio u Novisad, naravno : svaki svom. Dosta je to, da je g. vr. župan ili svojim vlastitim ili s tuđim očima vidio : da se zaista nimeci i magjari novosadski spremaju da učine srbliama protidemonstraciju ili uzprkos. No prkos kola lomi. pak se g. vr. župan pobojavao.

Po našim mnijenju, ovde se g. vr. župan ili sam zanco, ili su ga drugi zaneli.

Misto da je kolovodjam nimačko-magjarske stranke savitovao, da se ovom prilikom uklone sputa, i misto da je protivnoj ovoj stranki protidemonstraciju zabranio : udario je putom protivnim koji će ga, prija ili posli, odvesti tamo, kud netriba. G. vr. župan sa honvédima — domobrancima — i sa varadinskim liniašima, rastirah sve, pak najposli i goste srbskih birtašah, — napravih ovako „paradu po Novomesadu!“ — Ovde je G. Župan posrnuo Nama je g. župana žao, jer je naš, jer je i njega naša bunjevačka „Nana“ odojila, — šteta — velika šteta, što g. vr. župan — kao što se vidi, ne svatja kao što bi valjalo, intenciju zakona o ravnopravosti; što neume razlikovati stranku narodnu, od politične stranke. — On je pozvan, da bude starešina

*) A kuda se unitili tamo od davna živući bunjevci. — Dakle ovi neimaju ni imena ni značaja? Ured.

tri glavne varosi županije bačke, gdi žive razne narodnosti, pak mu nipošto nije slobodno pridpostavljati jednu ma koju narodnost vrhu druge, da prosto reknemo, on nemože biti pokrovitelj — korteš ni jedne ni druge ni treće narodnosti. Pak mu zato iskreno savetujemo: da ne gleda Sombor, i Novisad kroz očare subatičke gospodske kasine, jer će ga ove očare gorko privariti, i neka svoje oči dobro otvori i Novisad i tamošnje okolnosti uviđa i prouči. Njegovo izimenovanje ni se odugovlačilo — za ljubav Subatice, već zbog Novosada. Ovo bi valjalo da g. vr. župan dobro upamti.

Zbog izimenovanja g. vr. župana Mate Lenarda interpelirao je g. ministra Totha Vilmoša novosadski zastupnik g. Paulovich, i pitao ga je: da li je g. vr. župan po njegovoj zapovidi postupao u Novosadu protivu dočeka g. Mileticha? i zašto je pridložio i priporučio g. Matu Lenarda za vr. župana, kad on ne zna, jezik srbski? G. ministar je na ovo odgovorio, da g. Mate Lenard potpuna zna srbski jezik.

G. Paulovich, mah da je saborska većina odgovor g. ministra odobrila — ni je se zadovoljio, već je g. ministru slideće primetio i odgovorio.

Mi ćemo ovde saobćiti od riči do riči, što je g. Paulovich reko, o našim pridmetu; pak kao god što smo g. vr. županu naše rekli, kazaćemo i veleštovanom g. Pauloviću ono što nam je na srcu.

„Gospodin ministar — veli g. Paulovich — naznačio je, da je Mate Lenard vrhovni župan Subotice, Sombora i Novosada, potpuno vist onima jezicima, koji se u ovim varošima govore, pa da je pridloživši ga za vrhovnog župana zadosta učinio zakonu. Nije tako. G. ministar — neka mi oprost — ovde je naopako razumeo zakon, jer onaj zakon na koji se on pozivao, glasi od reči ovako: „Državna vlada staraće se za to, da za državne sudske i administrativne vlasti, osobito pak za vrhovna županstva mogući potrebni osobe iz različitih narodnosti, koje su potrebnim jezicima potpuno vešte pa inače koje su valjane.“ U ovom zakonu ima dakle dve naredbe. Prva je: da se upotrebe osobe iz različitih dotičnih narodnosti, a druga je: da te osobe potpuno znaju dotične jezike.

Što se tiče prve naredbe, sam g. ministar ćutke pripoznaje, da se nije na nju obazrao, pa zato nagje za dobro o njjoj i ne razgovarati. — Što se tiče druge naredbe, g. ministar veli da je vr. župan potpuno vešt dotičnim jezicima. U varošima, o kojima je reč, obični su jezici srbski, nemački i magjarski. Što se tiče nemačkog jezika, poštovani vrhovni župan jedva da ga je omirisao (smij) a nadam se da je to i g. ministru poznato. Ja do duše nisam s njim razgovarao, ali me iz Subotice uveravaju, da mu nemački jezik nije baš zabunio glavu (smej). Što se pak srbskog jezika tiče, g. ministar izvoleo je kazati, da je vr. župan tome potpuno vešt. Ja neznam, od kuda to dovodi g. ministar, od kuda to tako pouzdano doznaje, van a koje on sam s njim govorio (smej)? Ja od svoje strane mogu kazati, da sam ga jednom na novosadskoj skupštini slušao, pa sam se o protivnome uverio. Ali neću da se na sebe pozivam, pozvaću se na njegove samog, jer je zato on pouzdaniji auktor i od mene i od g. ministra. On jednom reče novosadskoj deputaciji koja ode u subaticu da ga kao vr. župana pozdravi: Ja znate ne znam u zvanju divaniti racki (tako glasiše njegove reči) nego znam divaniti sa čeljadi u kujni (smej na krajnjoj levici) Gospodo, ja bar mislim, da za činov-

nika nije dosta natucati jezik, nego valja znati čitati, pisati i još šta više, osobito činovniku, koji je tako važan starešina narodu. Dopuštam, da on zna nešto od tako zvanog bunjevačkog jezika, ali na moju čast mogu kazati, da srbski ne zna i to ne samo ne potpuno nego jedva i malo...

„To su — govoraše dalje g. Paulović — moje primetbe, na odgovor g. ministra. Neka mi se dopusti još dodati. Ako vlada ima pravednu plemenitu težnju da umiri različite narodnosti — jer da narodnosti u Ugarskoj ima to se neda poreći, to je činilica, sa kojom se mora računati. Radi vlade nećemo se mi narodnosti zavadjati. Nije ni slobodno jednom narodu ustajati protivu drugoga, jer onda bi nastao iztrebni rat. Nego nam valja složno zajedno držati, da nebi došao kakav veći narod te nas u svadji našoj sve progutao, a zato ma da kojoj narodnosti pripadamo, pozvani smo da zleupotrebe vlade iztrebljujemo (odobravanje na krajnjoj levici).“

Ovo su riči — po „Zastavi“ gospodina veleštovanog zastupnika novosadskog.

Mi nismo pozvani, i ne ositjamo da smo dužni na branik izaći u stvari g. vr. župana, jer mi nespavamo u krug njegov, i nebrojimo se medju one osobe, koje se sada oko g. vr. župana vrzaju; mi po duši ovo učiniti ni zato nemožemo, što pri svetkovini njegove instalacije nismo prisutni bili; te tako nit smo vidili a još manje čuli. Što o ovoj stvari znamo, to smo iz javnih listova naročito pak iz srbskog lista „Zastave doznali.“ U broju 107. ovoga lista, o izvišćaju novosadske deputacije, koja je g. vr. župana u subatici pozdravila ovo se kaže: „Izveštač je bio g. sudac Jova Radovanovich, i referovao je tako podrobno o svemu što je deputacija čula i vidila, da nije propustio navesti i to, kako je vr. župan odgovorio novosadskoj deputaciji, da je i on slavenski sin, al da mu je vrlo žao, što ne zna zvanično već samo privatno srbski.“

Ovo se ne slaže sa primetbom g. Paulovicha, i ovde se nevidi da se g. vr. župan o materi svojoj — o bunjevačko — srbskim jeziku tako podozriteljno izrazio — kao sto to štovani g. Paulović u svojoj primetbi kaže, gdi je bunjevački jezik, od kidnuvšiga od srbskog jezika, prid saborom na smij izneo, i nazvao nam jezik, tako zvanim bunjevačkim jezikom. Neka nam dopusti učeni g. Paulovich — što mu moramo reći, da je sa informacijama svojim — osobito sa onima, koje su mu isprave i dokaze za jezike g. vr. župana nabavile — tako prošo — u saboru, kao što je g. vr. župan prošo sa njegovima u Novosadu. Pak kad su g. Paulovich uvirili, da g. vr. župan baš ništa srbski ne zna, što je gotovo tako mlogo rečeno, kao i ovo, da g. župan ni magjarski jezik ne zna; onda g. Paulovichu nije drugo ostalo, već stvar prisiti, i tvrditi, da ono što Mate Lenard govori, nije srbski već tako zvano bunjevački.

Da ovo nije na saboru rečeno, mi bi ćutali, ovako pak za rodoljubivu dužnost smatramo, ograditi se protivu riči veleštovanog g. Paulovicha, koje se odnose na jezik naš.

Do sada je tako bilo, da bunjevac i srblijin jednim jezikom govore, ako bi ko posumljao, neka sluša razgovor medju bunjevcom subatičkim i srblijinom iz Pivnice, pak će se uviriti; da ovi isti jezik govore. Istina da su „slavuje“ stari srbski književnici, drugačije pisali, i da je bilo razlike medju našim bunjevačkim i srbskim starijim knjigama, ali danas van slova nema razlike, istim

jezikom se pišu srbske knjige, kojim pišu i naše bunjevačke knjige.

Netriha nam daleko ići. Evo nam primer u rukuh. G. Paulovich, je pravi, učen i čuven srblijin, a mi, koji ovo pišemo, da i nekažemo vidi se, da smo bunjevci. Eno gore smo izpisali govor g. Paulovicha iz srbskog lista od riči do riči, pak što se ričih — jezika tiče: mi nevidimo razlike, medju našim „bunjevačkim“ i medju „srbskim“ g. Paulovicha. — Ovaj jezik govori i g. Mate Lenard. — A što je g. Paulovichevo lipše, pravilnije i umitnije pisano, nego naše, — što g. Paulovich lipše govori jezik nego mi i g. Mate Lenard; tome nije naš bunjevački jezik već smo mi bunjevci krivi, ili bolje reći: one okolnosti koje smo priživili i u kojima živimo.

No molimo g. Paulovicha — neka nas ne osudi. — Prija 30 godinah, kada smo mi, pak možemo reći i g. Mate Lenard — mladi — da reknemo „junaci prve brade“ bili, onda se u domovini našoj za narodnost nije čulo*) a sad evo veći zakon imamo o narodnosti. Mi smo ovako odrasli, istina da smo ostarili, ali smo hvala Bogu živi i ositili smo se; pak koliko je možno, za ljubav, za boljak i za lipšu budućnost, roda i naroda našega bunjevačkog, nastoimo, trudimo se, evo pod sidu starost našu učiti i naučiti jezik naš, da i mi tako lipo i krasno pišemo, govorimo naški kao što govori i piše g. Paulovich. — Ovim mi, pak može biti i g. Mate Lenard — teško da će mo se moći pohvaliti, i samo to možemo g. Paulovichu reći: da je „Nana“ starihdelijah bunjevačkih živa! pak se u Boga uzdamo, da će u duhu našeg napridujućeg vrimena poletiti i naši mladi bunjevački sokolovi!

Da će Bog: biće naše ko i Vaše!

U Subatici na sv. Ambrosiu. b. š. **)

RAZNE VISTI.

— Austrijci još se nisu pogodili s Poljaci.

— Nj. Veličanstva kralj i kraljica teškoće Budim Peštu pohodit prije prolitja.

— U Svakom domobranskom okolišu, otvoriće se još ovog miseca škole za podčasnike. Svaki bataljon poslaće u škulu 32. sposobna domobranca, a Satnia 8. Pridavanje trajaće 4. miseca, al to se vrime neće uestapit onom za oružno vižbanje odlučeno. Vele, da će se 28. Pros. otvoriti Carevinsko viće u Beču.

— Židovom se nedopada što im ministarstvo dozvolilo slobodu da mogu po volji bogoštovne obćine slagati.

— U Belgiumu je upravljalo ministarstvo iz saborske većine pozvano, to je oduštano, buduć se Brüsselskom pučanstvu nije dopadalo dosad je Paris francuskom, tako će prvostolnice svagdi upravljat cilom domovinom, ako se toj pritiranoj centralisaciji neslomie vrat.

— Austrijski ministar pravosudja kani nimačkog carstva kazneni zakon u Cislajtavu uvesti. Dakle neće Austria u carstvo već ovo će se prilit u Austriu.

— To sav sviet znade da su nimci jedan dio francuske u obsadi zadržali, dokse od ono pet milijarda i posljednji novčić neizplati, al to mnogi ljudi neznadu: da se nimci dive zašto na njih francusi tako stalno mrze.

*) Buduć je onda latinica gospodovala. Ured.

**) I mi bi radostno podpisali sve što g. Dopisnik govori o narodnom čuvstvu vr. župana — samo nam onda ostaje tajna: kako se moglo dogoditi: da su pod njegovom upravom bunjevačke škole magjarske učitelje dobili. Ured.

— U Rumani van sabora sidnice drži i jedna druga skupština, koja pod imenom Novinarah već priko dva miseca u Bukarestu vića, i van mnogih drugih državnih načelah izjavlja neumornu borbu proti nimaćah, židovah, i jezuitičko katolički nastavski zavodah.

— Rusi se tako groze Poljačke sloge, da se i viesti moraju razdieliti u Novina kako su pokrajine, po upravi podieljene u Poljskoj.

— Iz Turske se tuže da premda se osobe u stroju rsvnateljskom promienile — zli uživi ipak pri strom su ostali.

— Iz Najorka amerikanskog vele grada pišu: da je puk na dva tabora razdieljen pri izboru varoških činovnikah, jedan sabor želi opet ključće varoške vladavine Tammani parta ji uručit, dočim drugi ove opisuju kao robie koji su varoš u miliunih oštetili.

— President Amerikanski u svojoj saborskoj poruki razvija srićno stanje sjedinjene sjeverne Amerike, koja je za sad u miru sa cilim svietom, samo se ljuti na Japance i kitajce, koji ni s onima neimaju milosrdja, koji s utopljena — broda na njihovih morski obalah utihu traže.

— Orleanska dva princa Aumale i Joinville radi bi bili zauzeti svoja mista u saboru, al se Thiers tomu neradu je premdaje bio oćev ministar.

— Rumansko ministarstvo rada bi novinarstvu uzdu nametnilo.

— A Turska porta nalaže kabinetu Bukarestkom da se izjedna s nimci — koji žele da im se kamata i glavina povrati koju je Strousberg spremio — ako im se nedozvoli željezne puteve u Rumani nastavljat a tomu se baš opiru novinari.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik Peštanski 9. Pros. Vuna sridnjofina prodavana je po 105—110 fr. srid. 92—100 fr. s piska jednostrižna 80—86 fr. — Cina se čvrsto održa je, promet je živian.

CINARANE. Pešta, 9 og Prosinca. Čisto žito banatsko: 81 fnt. 6 fr. 65—75 nov., 87 fnt. 7 fr. 45—50 n. tisansko, peštansko, stoi.-biogr.: 81 fnt. 6 fr. 70—80 n., 87 fnt. 7 fr. 50—55 n.; — bačvansko: 83 fnt. 6 fr. 65—75 nov. 86 fnt. 7 fr. 35—40 nov. — Raž 78—79 fnt. 3 fr. 85—95 nov. — Ječam 68—70 fnt. 2 fr. 55—65 nov. — Zob 45—48 fnt. 2 fr. 5 nov. — Proja 82 fnt. 3 fr. 35—45 n. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Baja, 9-og Prosinca. Čisto žito: 83 fnt. 6 fr. 80 n. srid. 80 fn. 5 fr. 80 n. Napolica 78 fnt. 4 fr. 60 n. 76 fn. 4 fr. 40 n. — Raž 76 fnt. 3 fr. 80 n. srid. 75 fn. 3 fr. 60 n. — Ječam 66 fnt. 2 fr. 60 n. drug. 63 fn. 2 fr. 40 n. — Zob 45 fnt. 1 fr. 80 n. drug. 44 fn. 1 fr. 70 n. — Kukuruz 90 fnt. 3 fr. sve po požunac.

Visina vode dunavske.

Pešta 9-og Prosinca: 2' 11" nad 0. opada.

Požun 9-og Prosinca: 0' 3" nad 0. "

Sića zima — po Dunavu ledena kora.

Poruke uredništva.

Vaškut: G. J. Srićno su dospile. Metni će mo ih na mjeru. — Subatica: Š. L. Bog te nadahnio — zavedi nam kolo bunjevačkih mladićah. G. A. Š. prvo odobravam i izčekivam, a drugo je po želji uredjeno. — Bajmak: G. M. Bez obzira na predsude valja napridovat.